

EVOLUȚIA ISTORICĂ A PUTERII EXECUTIVE ÎN CONTEXTUL EVENIMENTELOR DIN EUROPA ÎN PERIOADELE MODERNĂ ȘI CONTEMPORANĂ

Liliana CREANGĂ¹

Din cele mai vechi timpuri, guvernul a ocupat o poziție centrală în structura puterii executive naționale, având un rol esențial în implementarea politicii și administrarea publică. În statele europene, această structură s-a manifestat și se caracterizează prin diverse forme de guvernare, fiecare având caracteristici specifice ce reflectă tradiții politice, sociale și istorice unice. Această diversitate oferă o bază bogată pentru analiza comparativă a puterii guvernamentale, oferind înțelesuri profunde despre cum deciziile la nivel înalt influențează viața cetățenilor. Studiul puterii guvernamentale în contextul european este de o importanță crucială, deoarece guvernele nu doar ximplementează legi, dar și formează politici care răspund la problemele sociale, economice și internaționale.

Cuvinte-cheie: putere executivă, autoritate publică, voință populară, state europene.

HISTORICAL DEVELOPMENT OF EXECUTIVE POWER IN THE CONTEXT OF EVENTS IN MODERN EUROPE

Liliana CREANGA¹

Since ancient times, the government has occupied a central position in the power structure of national executives, playing a key role in policy implementation and public administration. In European states, this structure has manifested itself and is characterized by diverse forms of government, each with specific characteristics that reflect unique political, social and historical traditions. This diversity provides a rich basis for the comparative analysis of government power, providing deep insights into how high-level decisions influence the lives of citizens. The study of government power in the European context is of crucial importance, because governments not only implement laws, but also form policies that respond to social, economic and international problems.

Keywords: executive power, public authority, popular will, european states.

INTRODUCERE

Istoria europeană este bogată în evenimente care au avut un impact major asupra evoluției guvernelor și structurilor de putere ale statelor. De-a lungul secolelor, revoluțiile, războaiele, colapsurile imperiilor și tratatele de pace au remodelat fundamental guvernele europene, impunând adaptări și reforme care au consolidat instituțiile democratice și au definit relațiile dintre diferitele ramuri ale puterii.

Guvernul, ca principală componentă a puterii executive, nu este doar un executor al legilor, ci și un actor central în vederea formulării și implementării politicilor economice, so-

INTRODUCTION

European history is rich in events that have had a major impact on the evolution of governments and power structures.

Over the centuries, revolutions, wars, the collapse of empires and peace treaties have fundamentally reshaped European governments, imposing adaptations and reforms that have strengthened democratic institutions and defined the relations between the different branches of power.

Government as the main component of the executive power, is not only an executor of laws, but also a central actor in the formu-

¹ Conferențiar universitar, doctor în drept, Catedra „Drept public”, Academia „Ștefan cel Mare” a MAI al Republicii Moldova (ROR: <https://ror.org/036kvxa54>); e-mail: academia@mai.gov.md; e-mail: lilianacreanga28@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-7118-9715

Associate Professor, PhD, Chair of Public Law, The „Ștefan cel Mare” Academy of the MIA of the Republic of Moldova (ROR: <https://ror.org/036kvxa54>); e-mail: academia@mai.gov.md; email: lilianacreanga28@gmail.com; ORCID ID: 0000-0002-7118-9715

cială și externe. În contextul modern, guvernele trebuie să se adapteze continuu la noile provocări, inclusiv la complexitatea problemelor globale și dezvoltarea rapidă a noilor tehnologii, consolidând astfel rolul lor crucial pentru asigurarea stabilității și progresului societății.

Fiecare tip de regim de guvernare – prezidențial, parlamentar și mixt – definește rolul și locul guvernului în moduri distincte, influențând echilibrul puterilor și modul de implementare a politicilor. În regimurile prezidențiale, guvernul funcționează sub autoritatea directă a președintelui, având o separare clară de legislativ. În regimurile parlamentare, guvernul este dependent de încrederea parlamentului, promovând o colaborare strânsă între executiv și legislativ. Regimurile mixte combină elemente ale ambelor sisteme, oferind un echilibru între puterile președintelui și prim-ministrului.

Principiul separației puterilor în stat, formulat de Montesquieu încă în perioada modernă, subliniază importanța unei delimitări clare între puterile legislativă, executivă și judecătorească. Această separare este esențială pentru menținerea echilibrului în stat și pentru prevenirea acumulării excesive de putere într-o singură instituție sau persoană, asigurând astfel funcționarea armonioasă și democratică a guvernării.

În perioada contemporană, procesul de integrare europeană, de la crearea CECO până la formarea UE, a dus la transferul unor competențe naționale către instituții supranaționale, promovând politici comune în diverse domenii. Această cooperare a fost esențială pentru stabilitatea și prosperitatea Europei, demonstrând capacitatea guvernelor de a se adapta și de a colabora eficient pentru a răspunde provocărilor globale și regionale.

Scopul studiului este să exploreze și să compare structurile guvernamentale și extinderea puterilor executivelor în diverse state europene. Acest demers va permite nu doar o înțelegere aprofundată a dinamicii puterii în diferite sisteme politice, dar va și contribui la discursul academic despre eficacitatea și adaptabilitatea guvernelor în fața unui peisaj global în continuă schimbare.

lation and implementation of economic, social and foreign policies. In the modern context, the governments must continuously adapt to the challenges, including the complexity of global issues and rapid development of new technologies, reinforcing in that way their crucial role in providing stability and progress of society.

Each type of government regime, presidential, parliamentary and mixt defines the role and place of government in distinct ways, influencing the balance of power and the way policies are implemented. In all presidential regimes, the government works under the direct authority of the president, with clear delimitation from the legislature. In the parliamentary regimes, the government is dependent on the confidence of parliament, promoting a close cooperation between the executive and the legislature. Mixed regimes combine the elements of both systems, offering a balance between the powers of the president and of prime-minister.

The principle of power separation, formulated by Montesquieu, as far back as medieval times, underlines the importance of a clear delimitation between the legislative, executive and judicial powers. This delimitation is essential for maintaining balance in the state and for prevention of excessive accumulation of power in a single institution or person, thus ensuring harmonious and democratic functioning of government.

In the contemporary period, the EU integration process, before creating the European Coal and Steel Community (ECSC) until the EU building, led to the transfer of some national competencies to supranational institutions promoting joint policies in various fields. This cooperation was essential for Europe's stability and prosperity, demonstrating governments' capacity to adapt and efficiently collaborate to respond to global and regional challenges.

The study aims to explore and compare governmental structures and extensions of the executive powers in various European states. This action will provide not only a profound understanding of the power dynamics in different political systems but also will contribute to the academic discourse about the efficiency and adaptability of the governments before a global message in continuous change.

METODOLOGIE

În vederea realizării scopului și a obiectivelor trasate, ne-am ghidat de următoarele metode: metoda istorică, metoda sistematică, metoda comparativă, metoda sociologică, metoda logică. Cercetarea începe cu o revizuire exhaustivă a literaturii existente, inclusiv cărți academice, rapoarte de guvern și documente oficiale, scopul fiind sintetizarea informațiilor relevante privind structurile guvernamentale și evoluțiile istorice a sistemelor de guvernare.

DISCUȚII ȘI REZULTATELE

Evoluția statului și a societății umane a impus dezvoltarea unei structuri administrative capabile să implementeze deciziile politice și să administreze treburile publice. Această structură, cunoscută ca putere executivă, este esențială pentru funcționarea eficientă a statului, fiind responsabilă de punerea în aplicare a legilor și de conducerea generală a administrației publice.

Analiza evoluției instituției guvernului sub influența evenimentelor istorice majore din Europa, perioada modernă, evidențiază diversitatea și complexitatea structurilor politice europene. Drept exemplu este Revoluția Franceză din 1789, care a fost alimentată de o serie de factori economici, sociali și politici. Creșterea fiscalității, inegalitățile sociale și influența ideilor iluministe au creat un climat propice pentru schimbări majore. Aceasta a dus la prăbușirea monarhiei absolutiste și la instaurarea unei republici bazate pe principii de egalitate, libertate și fraternitate.

Revoluția a dus la abolirea vechilor structuri feudale și a introdus noi instituții republicane, cum ar fi Adunarea Națională și Convenția Națională. Aceasta a pus bazele unui sistem politic în care reprezentarea democratică și statul de drept au devenit fundamentele guvernării. S-a instituit separația puterilor în stat, iar guvernul a fost restructurat pentru a reflecta voința populară, marcând o schimbare radicală de la autoritatea monarhică la suveranitatea populară.

Revoluția a inspirat Codul Civil Napoleonic, care a standardizat legile și a consolidat principiile de drept modern în întreaga Europă.

METHODOLOGY

To accomplish the aim and objectives set, we were guided by the following methods: Historical method, systematic method, comparative method, sociological method and logical method. The research starts with an exhaustive review of the existing literature, including academic books, government reports, and official documents, aiming to synthesize relevant information regarding governmental structures and the historical evolutions of government systems.

DISCUSSIONS AND RESULTS

The evolution of the state and human society implied the development of an administrative structure capable of implementing political decisions and managing public activities. This structure, known as executive power is essential for the efficient functioning of a state, being responsible for law application and overall conducting of public administration.

An analysis of the evolution of government institutions, influenced by major historical events in Europe and the modern period, highlights the diversity and complexity of European political structures. One example is the French Revolution of 1789, which has been nourished by a series of economic, social and political factors. The increase in taxation, growing social inequalities, and the spread of revolutionary ideas created a favorable climate for significant change. This led to the collapse of the absolutist monarchy and the establishment of a republic based on principles of equality, liberty and fraternity.

The revolution led to the abolition of old feudal structures, introducing new republican institutions such as the National Assembly and National Convention, which laid the foundation of a political system in which democratic representation and the rule of law became the foundations of the government. A separation of powers was established, and the government was restructured to reflect the will of the people, marking a significant change from monarchical authority to popular sovereignty.

The Revolution inspired the Napoleonic Civil Code, which standardized laws and consolidated the principles of modern law throughout Europe. These reforms were essen-

Aceste reforme au fost esențiale pentru formarea statelor moderne, promovând un sistem judiciar egalitar și un cadru administrativ centralizat.

Revoluția Industrială a transformat Europa dintr-o societate agrară în una industrială. Aceasta a dus la dezvoltarea masivă a orașelor și la creșterea clasei muncitoare. Pe fondul acestor schimbări, guvernele au fost nevoite să intervină pentru a reglementa condițiile de muncă și pentru a asigura sănătatea publică [1].

Pentru a răspunde noilor realități economice și sociale, guvernele europene au introdus diverse reglementări. Acestea au inclus legi privind orele de muncă, condițiile de muncă și protecția muncitorilor. De asemenea, au fost inițiate politici pentru dezvoltarea infrastructurii, cum ar fi construcția de drumuri și căi ferate, pentru a sprijini expansiunea industrială și urbanizarea rapidă.

Pe termen lung, Revoluția Industrială a determinat o creștere a implicării guvernamentale în economie și societate, punând bazele statului de bunăstare modern. Aceasta a dus la crearea de instituții de protecție socială și a consolidat rolul guvernului în gestionarea problemelor economice și sociale.

Revoluțiile europene din 1848 au fost declanșate de nemulțumiri legate de autoritarism, lipsa drepturilor civile și dorința de unitate națională. Aceste mișcări au fost puternic influențate de ideile liberale și naționaliste și au cuprins întreaga Europă, de la Franța și Statele Germane, până la Piemont (în viitor Italia) și Imperiul Austriac.

Aceste revoluții au dus la cereri pentru constituții scrise, drepturi civile și vot universal masculin. Guvernele au fost forțate să accepte reforme democratice, care au inclus extinderea sufragiului și consolidarea parlamentelor ca instituții centrale în procesul legislativ.

Deși multe dintre aceste revoluții au fost înăbușite, ele au lăsat o moștenire durabilă prin accelerarea proceselor de democratizare și unificare națională. Au fost adoptate constituții noi, iar ideile de libertate și națiune au continuat să influențeze politicile europene, pregătind terenul pentru dezvoltarea statelor naționale moderne.

Primul Război Mondial (1914-1918) a

tial in the formation of modern states, promoting an egalitarian judicial system and a centralized administrative framework.

The Industrial Revolution transformed Europe from an agrarian to an industrial society, which led to the massive development of cities and the rise of the working class. Against this backdrop, governments had to intervene to regulate working conditions and ensure public health [1].

To respond to new economic and social realities, European governments have introduced various regulations, which included legislation on working hours, working conditions and worker protection. There were also initiated Policies to develop infrastructure, such as roads and railways, to support industrial expansion and rapid urbanization.

In the long term, the Industrial Revolution led to an increase in government involvement in the economy and society, laying the foundations for the modern welfare state. It led to the creation of social welfare institutions and strengthened the role of government in managing economic and social problems.

The European revolutions of 1848 were inspired by dissatisfaction with authoritarianism, lack of civil rights and the desire for national unity. These movements were strongly influenced by liberal and nationalistic ideas and spread across Europe, from France and Germany to Italy and the Austrian Empire.

These revolutions led to demands for written constitutions, civil rights and universal male suffrage. The governments were forced to accept democratic reforms, which included expanding suffrage and strengthening parliaments as central institutions in the legislative process.

Though most of these revolutions were suppressed, they left a lasting legacy by accelerating the processes of democratization and national unification. New constitutions were adopted, while ideas of freedom and nationhood continued to influence European politics, paving the way for the development of modern national states.

The First World War (1914-1918) marked the end of an era for Europe, leading to the break-up of large multinational empires such as the Austro-Hungarian Empire, the Ot-

marcat sfârșitul unei ere pentru Europa, ducând la destrămarea marilor imperii multinaționale precum Imperiul Austro-Ungar, Imperiul Otoman, Imperiul German și Imperiul Rus. Aceasta a creat un vid de putere și a dat naștere la noi state naționale bazate pe principiul autodeterminării, promovând ideea că fiecare națiune are dreptul să-și formeze propriul stat suveran.

Tratatul de la Versailles din 1919 și alte acorduri de pace ulterioare au redesenat harta Europei, înființând state noi, cum ar fi Cehoslovacia, Iugoslavia, Polonia și Țările Baltice. Aceste noi state au adoptat adesea constituții democratice și au creat instituții guvernamentale moderne, reflectând dorința de a se distanța de monarhiile și imperiile autoritare ale trecutului.

Noua configurație politică a impus guvernelor naționale să adopte structuri administrative și politice mai flexibile și mai adaptate la nevoile cetățenilor. Aceste guverne au avut de gestionat diverse provocări, inclusiv legate de minorități etnice și teritoriale, ceea ce a necesitat politici de integrare și coeziune națională.

Al Doilea Război Mondial (1939-1945) a avut un impact devastator asupra Europei, accentuând diviziunile politice și economice care au dus la Războiul Rece. La sfârșitul conflagrației mondiale, Europa a fost împărțită în două blocuri ideologice și politice distincte: blocul estic, dominat de Uniunea Sovietică, și blocul vestic, influențat de Statele Unite și democrațiile liberale [2]:

- *Blocul Estic*: Țările din Europa de Est au fost transformate în state comuniste, unde Partidul Comunist a preluat controlul complet asupra guvernelor. Aceste regimuri au implementat planificarea economică centralizată, au naționalizat industriile și au restricționat sever libertățile civile și politice. Sistemele de guvernare erau caracterizate prin centralizarea puterii și controlul total al partidului asupra vieții economice și sociale;

- *Blocul Vestic*: În Europa de Vest, democrațiile liberale au fost consolidate, guvernele punând un accent major pe reconstruirea post-război și dezvoltarea statului de bunăstare. Acest model a promovat intervenția guvernamentală în economie pentru a asigura securitatea socială, sănătatea publică, educația și dezvoltarea infrastructurii.

toman Empire, the German Empire and the Russian Empire. It created a power vacuum and gave rise to new national states based on the principle of self-determination, promoting the idea that each nation has the right to form its sovereign state.

The Treaty of Versailles in 1919 and other subsequent peace treaties redrew the map of Europe, creating new states such as Czechoslovakia, Yugoslavia, Poland and the Baltic states. These new states often adopted democratic constitutions and created modern government institutions, reflecting a desire to distance themselves from the authoritarian monarchies and empires of the past.

The new political configuration required national governments to adopt administrative and political structures that were more flexible and responsive to the needs of their citizens. These governments had to deal with various challenges, including ethnic and territorial minorities, which required policies of integration and national cohesion.

The Second World War (1939-1945) had a devastating impact on Europe, accentuating the political and economic divisions that led to the Cold War. At the end of the conflict, Europe was divided into two distinct ideological and political blocs: the Eastern bloc, dominated by the Soviet Union, and the Western bloc, influenced by the United States and the liberal democracies [2]:

- *Eastern Bloc*: Eastern European countries were transformed into communist states, where the Communist Party took complete control of the governments. These regimes implemented centralized economic planning, nationalized industries and severely restricted civil and political liberties. Government systems were characterized by centralization of power and total party control over the economic and social life;

- *Western Bloc*: In Western Europe, liberal democracies were consolidated, with governments placing a major emphasis on post-war reconstruction and welfare state development. This model promoted government intervention in the economy to ensure social security, public health, education and infrastructure development.

- *Planul Marshall (1948-1952)*, inițiat de Statele Unite, a fost crucial pentru reconstrucția economică a Europei de Vest. Fondurile și ajutorul tehnic furnizate prin acest plan au permis guvernelor occidentale să reconstruiască economiile devastate de război și să promoveze stabilitatea politică și prosperitatea economică. Acest ajutor a întărit democrațiile parlamentare și a accelerat procesul de integrare europeană.

Diviziunea ideologică din timpul războiului rece a stabilit două direcții ideologice distincte: Guvernele comuniste din Est și Democrațiile liberale din Vest. Guvernele comuniste din Est s-au remarcat prin planificare economică centralizată, implementând planuri economice cincinale și concentrând resursele în sectoarele industriale și militare. Această planificare strictă a fost menită să elimine economia de piață și să asigure controlul complet al statului asupra producției și distribuției de bunuri. De asemenea, un punct culminant a fost stabilit prin restricționarea libertăților civile, sistemele comuniste restricționând libertatea de exprimare, de mișcare și de asociere. Mijloacele de comunicare în masă și instituțiile culturale au fost supuse unei cenzuri stricte, iar opoziția politică a fost suprimată prin metode represive.

Democrațiile liberale din Vest au promovat consolidarea democrațiilor parlamentare prin alegeri libere și competitive, promovarea drepturilor omului și respectarea statului de drept. Sistemele politice au fost caracterizate de pluralism și separația puterilor. Guvernele occidentale au extins politicile de stat de bunăstare, ca răspuns la cerințele sociale și economice ale populațiilor lor. Aceasta a inclus servicii de sănătate gratuite, educație accesibilă, asigurări sociale și programe de șomaj, toate finanțate printr-o combinație de impozitare progresivă și contribuții de securitate socială.

Procesul de integrare europeană, a început odată cu crearea în 1951 a Comunității Europene a Cărbunelui și Oțelului (CECO), inițiativă propusă de Robert Schuman, și a continuat cu formarea Uniunii Europene. Acest proces a implicat transferul unei părți a competențelor naționale către instituții europene, precum Comisia Europeană și Parlamentul European, care au început să joace roluri cruciale în reglemen-

- *The Marshall Plan (1948-1952)*, initiated by the United States, was crucial to the economic reconstruction of Western Europe. The funds and technical assistance it provided enabled Western governments to rebuild war-torn economies and promote political stability and economic prosperity. It strengthened parliamentary democracies and accelerated the process of European integration.

The ideological division during the Cold War established two distinct ideological directions: communist governments in the East and liberal democracies in the West. Communist governments in the East were characterized by centralized economic planning, which implemented five-year economic plans, concentrating resources in the industrial and military sectors. This strict planning was designed to eliminate the market economy and ensure complete state control over the production and distribution of goods. A culmination was also established by restricting civil liberties because communist systems restricted freedom of speech, movement and association. Mass media and cultural institutions were subject to strict censorship, and political opposition was suppressed by repressive methods.

The liberal democracies of the West have promoted the consolidation of parliamentary democracies, strengthened by free and competitive elections, the promotion of human rights and respect for the rule of law. Political systems were characterized by pluralism and separation of powers. Western governments have expanded welfare state policies in response to the social and economic demands of their populations. This included free health services, affordable education, social insurance and unemployment programs; all financed through a combination of progressive taxation and social security contributions.

The process of European integration, which began with the creation of the European Coal and Steel Community (ECSC), an initiative proposed by Robert Schuman and continued with the formation of the European Union, reduced national sovereignty in favor of supranational governance. This process involved the transfer of some national competencies to European institutions, such as the European Com-

țarea și coordonarea politicilor economice și sociale între statele membre.

CECO a fost concepută pentru a coordona producția de cărbune și oțel între șase țări fondatoare: Franța, Germania de Vest, Italia, Belgia, Țările de Jos și Luxemburg. Scopul principal a fost prevenirea războaielor prin integrarea economiilor și crearea unei interdependențe între statele europene, în special între Franța și Germania, două țări cu o istorie de conflicte.

În 1957, Tratatul de la Roma a dus la crearea Comunității Economice Europene (CEE), extinzând integrarea economică pentru a include un vast număr de politici economice și sociale comune. CEE a stabilit obiectivul pieței comune, eliminând barierele comerciale și tarifare între statele membre și promovând libera circulație a bunurilor, serviciilor, capitalurilor și persoanelor. Aceasta a necesitat o coordonare strânsă între guvernele naționale și instituțiile europene emergente, cum ar fi Comisia Europeană [3].

Tratatul de la Maastricht din 1992 a fost un moment decisiv pentru evoluția integrării europene, transformând CEE în Uniunea Europeană (UE) [4]. Acesta a introdus conceptul de uniune politică și economică, stabilind o structură cu trei piloni: Comunitățile Europene, Politica Externă și de Securitate Comună (PESC) și Cooperarea în domeniul Justiției și Afacerilor Interne (JAI) [5]. Tratatul de la Maastricht a consolidat și extins rolurile instituțiilor europene, cum ar fi Parlamentul European și Banca Centrală Europeană, și a pregătit calea pentru crearea monedei unice euro [6].

Procesul de integrare a implicat transferul unor competențe naționale către instituțiile europene, punându-și amprenta asupra unor domenii cheie precum [7]:

- *Politica economică și monetară*: Introducerea monedei euro și coordonarea politicilor economice între statele membre;
- *Politica comercială*: Stabilirea unei politici comerciale comune și reprezentarea unitară a UE în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului (OMC);
- *Politica agrară*: Implementarea Politicii Agricole Comune (PAC), care a uniformizat standardele agricole și a susținut dezvoltarea rurală;
- *Politica de mediu*: Adoptarea unor stan-

mission and the European Parliament, which began to play crucial roles in regulating and coordinating economic and social policies between Member States.

The ECSC was set up to coordinate coal and steel production between six founding countries: France, West Germany, Italy, Belgium, the Netherlands, and Luxembourg. The main aim was to prevent wars by integrating economies and creating interdependence between European countries, particularly between France and Germany, two countries with a history of conflict.

In 1957, the Treaty of Rome led to the creation of the European Economic Community (EEC), extending economic integration to include a wide range of joint economic and social policies. The EEC set the goal of the common market, eliminating trade and tariff barriers between member states and promoting the free movement of goods, services, capital and people. This required close coordination between national governments and emerging European institutions such as the European Commission [3].

The Maastricht Treaty of 1992 was a turning point in the evolution of European integration, transforming the EEC into the European Union (EU) [4]. It introduced the concept of the political and economic union, establishing a three-pillar structure: The European Communities, the Common Foreign and Security Policy (CFSP) and Cooperation in the field of Justice and Home Affairs (JHA) [5]. The Maastricht Treaty strengthened and expanded the roles of the European institutions, such as the European Parliament and the European Central Bank, and paved the way for the creation of the euro [6].

The integration process involved the transfer of national competencies to the European institutions, affecting key areas such as [7]:

- *Economic and monetary policy*: the introduction of the euro and the coordination of economic policies between Member States;
- *Trade policy*: Establishing a Common trade policy and unitary representation of the EU in the World Trade Organization (WTO);
- *Agricultural policy*: Implementation of the Common Agricultural Policy (CAP), which has standardized agricultural standards and

darde comune pentru protecția mediului și combaterea schimbărilor climatice.

Integrarea europeană a dus la adoptarea unor politici comune în diverse domenii, necesitățile de ajustare ale guvernelor naționale fiind continue: comerț și piață internă (liberalizarea comerțului și armonizarea reglementărilor comerciale), agricultură (standardizarea politicilor agricole și susținerea fermierilor prin subvenții), mediu (implementarea unor politici stricte de protecție a mediului și reducere a emisiilor de carbon), drepturile omului (promovarea și protejarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor).

Astfel, Guvernele europene colaborează pentru a aborda provocările schimbărilor climatice prin politici comune de reducere a emisiilor și promovare a energiei regenerabile. UE a stabilit obiective ambițioase în cadrul Pactului Verde European, care include inițiative pentru atingerea neutralității climatice până în 2050 [8].

Crizele migratorii au necesitat o cooperare strânsă între statele membre și instituțiile europene pentru gestionarea fluxurilor de migrații și asigurarea securității frontierelor externe ale UE. Politica comună de azil și migrație încearcă să distribuie responsabilitățile în mod echitabil între statele membre.

Crizele economice, cum ar fi cea financiară din 2008, au evidențiat necesitatea unei coordonări economice și financiare mai strânse în cadrul UE. Mecanisme precum Fondul European de Stabilitate Financiară și Uniunea Bancară Europeană au fost create pentru a asigura stabilitatea economică și financiară a zonei euro [9].

În era globalizării, guvernele europene se implică activ în domenii ce țin de cooperarea internațională pentru a aborda probleme globale, colaborând cu organisme precum Organizația Națiunilor Unite (ONU) și Grupul celor 20 (G20). Aceasta a condus la dezvoltarea unui cadru de guvernare multilaterală, instituțiile europene și naționale colaborând pentru a formula și implementa politici eficiente la nivel global [10].

supported rural development;

- *Environmental policy*: Adoption of common standards to protect the environment and combat climate change.

European integration has led to the adoption of common policies in various fields, requiring continuous adjustments by national governments: trade and the internal market (trade liberalization and harmonization of commercial regulations), agriculture (standardization of agricultural policies and support for farmers through subsidies), environment (implementation of strict environmental protection policies and reduction of carbon emissions), and human rights (promotion and protection of fundamental citizens' rights).

Thus, European governments collaborate to address the challenges of climate change through joint policies aimed at reducing emissions and promoting renewable energy. The EU has set ambitious targets under the European Green Deal, which includes initiatives to achieve climate neutrality by 2050 [8].

Migration crises have required close cooperation between member states and European institutions to manage migration flows and ensure the security of the EU's external borders. The common asylum and migration policy seeks to distribute responsibilities fairly among member states.

Economic crises, such as the 2008 financial crisis, have highlighted the need for closer economic and financial coordination within the EU. Mechanisms such as the European Financial Stability Facility and the European Banking Union were created to ensure the economic and financial stability of the Eurozone [9].

In the era of globalization, European governments are actively involved in international cooperation to address global issues, collaborating with organizations such as the United Nations (UN) and the Group of 20 (G20). This has led to the development of a multilateral governance framework, in which European and national institutions work together to formulate and implement effective policies at the global level [10].

Tabelul 5. Impactului principalelor evenimente istorice asupra evoluției guvernelor europene [11]
Table 5. Impact of major historical events on the evolution of European governments [11]

Eveniment istoric <i>Historical event</i>	Impact asupra Guvernului <i>Impact on Government</i>	Exemple specifice <i>Specific examples</i>
Revoluția Franceză (1789) <i>French Revolution (1789)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Abolirea monarhiei absolutiste - <i>Abolition of the absolutist monarchy</i> - Introducerea republicii - <i>Introduction of the republic</i> - Reforme juridice și administrative - <i>Legal and administrative reforms</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea Adunării Naționale - <i>Creation of the National Assembly</i> - Codul Civil Napoleonian - <i>Napoleonic Civil Code</i>
Revoluția Industrială (sec. XVIII-XIX) <i>Industrial Revolution</i> (18 th -19 th centuries)	<ul style="list-style-type: none"> - Transformări economice și sociale - <i>Economic and social transformations</i> - Necesitatea de reglementări în muncă și sănătate publică - <i>The need for labor and public health regulations</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Legislație privind condițiile de muncă - <i>Legislation on working conditions</i> - Dezvoltarea infrastructurii - <i>Development of infrastructure</i>
Revoluțiile din 1848 <i>Revolutions of 1848</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Promovarea autonomiei naționale - <i>Promotion of national autonomy</i> - Adoptarea reformelor democratice - <i>Adoption of democratic reforms</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Extinderea sufragiului - <i>Expansion of suffrage</i> - Consolidarea parlamentelor - <i>Strengthening of parliaments</i>
Primul Război Mondial (1914-1918) <i>World War I (1914-1918)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Destrămarea imperiilor multinaționale - <i>Breakup of multinational empires</i> - Formarea noilor națiuni-state - <i>Formation of new nation-states</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea Cehoslovaciei, Poloniei - <i>Creation of Czechoslovakia, Poland</i> - Tratatul de la Versailles - <i>Treaty of Versailles</i>
Al Doilea Război Mondial (1939-1945) <i>World War II (1939-1945)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Divizarea Europei în blocuri estic și vestic - <i>Division of Europe in Eastern and Western blocs</i> - Stabilirea de noi regimuri politice - <i>Establishment of new political regimes</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Formarea statelor comuniste în Est - <i>Formation of communist states in the East</i> - Consolidarea democrațiilor liberale în Vest - <i>Consolidation of liberal democracies in the West</i>
Războiul Rece (1947-1991) <i>Cold War (1947-1991)</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Accentul pus pe diferențele ideologice și structurale între Est și Vest - <i>Emphasis on ideological and structural differences between East and West</i> - Consolidarea politicilor de stat de bunăstare în Vest - <i>Consolidation of welfare state policies in the West</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Planificare economică în statele comuniste - <i>Economic planning in communist states</i> - Extinderea statului de bunăstare în Vest - <i>Expansion of the welfare state in the West</i>
Integrarea Europeană <i>European integration</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Transferul competențelor naționale către instituții supranaționale - <i>Transfer of national powers to supranational institutions</i> - Adoptarea politicilor comune în diverse domenii - <i>Adoption of common policies in various fields</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Crearea CECO, CEE, UE - <i>Creation of ECSC, EEC, EU</i> - Politici comune în comerț, agricultură, mediu - <i>Common policies in trade, agriculture, environment</i>

<p>Globalizarea <i>Globalization</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Necesitatea de cooperare internațională - <i>Need for international cooperation</i> - Dezvoltarea unui cadru de guvernanta multinivel - <i>Development of a multilevel governance framework</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Pactul Verde European - <i>European Green Deal</i> - Politica comună de migrație și azil - <i>Common migration and asylum policy</i>
--	--	---

Acest tabel oferă o sinteză clară a principalelor evenimente istorice și a impactului acestora asupra evoluției guvernelor europene, evidențiind modul în care aceste schimbări au modelat structurile și funcțiile guvernamentale moderne.

Evoluția instituției guvernului în Europa sub influența procesului de integrare europeană și a provocărilor globalizării reflectă capacitatea sa de adaptare și inovare. De la primele forme de cooperare economică la o uniune politică și economică sofisticată, guvernele europene au trebuit să se transforme continuu pentru a răspunde nevoilor cetățenilor și pentru a face față provocărilor internaționale. Această adaptabilitate a fost esențială pentru menținerea stabilității și promovarea progresului într-un continent caracterizat de diversitate politică, economică și culturală. Integrarea europeană a demonstrat că cooperarea supranațională poate oferi soluții eficiente la probleme comune, contribuind la crearea unui spațiu de prosperitate și pace durabilă în Europa.

CONCLUZII

Studiul comparativ al sistemelor executive europene, precum și analiza evoluției instituției guvernului sub influența evenimentelor istorice majore din Europa, evidențiază diversitatea și complexitatea structurilor politice europene. Problema cercetată este relevantă, deoarece aceste sisteme reflectă modul în care tradițiile istorice, culturale și sociale au modelat guvernarea modernă, adaptându-se continuu la provocările economice, sociale și internaționale. Pe baza anumitor circumstanțe și împrejurări istorice am constatat că această diversitate instituțională subliniază capacitatea de inovare și adaptabilitate a guvernelor europene, contribuind semnificativ la stabilitatea și progresul continuu al continentului. Informațiile cuprinse în acest studiu științific

This table provides a clear summary of the main historical events and their impact on the evolution of European governments, highlighting how these changes have shaped modern governmental structures and functions.

The evolution of the institution of government in Europe under the influence of the process of European integration and the challenges of globalization reflects its capacity for adaptation and innovation. From the first forms of economic cooperation to a sophisticated political and economic union, European governments have had to continuously transform themselves to respond to the needs of citizens and to face international challenges. This adaptability has been essential for maintaining stability and promoting progress in a continent characterized by political, economic and cultural diversity. European integration has demonstrated that supranational cooperation can provide effective solutions to common problems, contributing to the creation of an area of lasting prosperity and peace in Europe.

CONCLUSION

In conclusion, we note that the comparative study of European executive systems, as well as the analysis of the evolution of the institution of government under the influence of major historical events in Europe, highlights the diversity and complexity of European political structures. The researched issue is relevant because these systems reflect how historical, cultural and social traditions have shaped modern governance, continuously adapting to economic, social and international challenges. Based on certain historical circumstances and events, we found that this institutional diversity emphasizes the capacity for innovation and adaptability of European governments, significantly contributing to the stability and continuous progress of the continent. The information

sugerează că pe măsură ce Europa continuă să evolueze, aceste sisteme guvernamentale vor juca un rol crucial în vederea modelării viitorului politic, economic și social al regiunii.

contained in this scientific study suggests that as Europe continues to evolve, these governmental systems will play a crucial role in shaping the political, economic and social future of the region.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

BIBLIOGRAPHICAL REFERENCES

1. <https://www.europarl.europa.eu/doceo/docume...>, accesat 02.01.2025
 2. <https://vesteabuzoiana.ro/introducere-in-razbo...>, accesat 02.01.2025
 3. https://usem.md/uploads/files/Dep_RI/Jean Mo..., accesat 02.01.2025
 4. https://usem.md/uploads/files/Dep_RI/Jean M..., accesat 03.01.2025
 5. https://ro.wikipedia.org/wiki/Tratatul_de_la_M..., accesat 03.01.2025
 6. <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro...>, accesat 03.01.2025
 7. <https://eur-lex.europa.eu/RO/legal-content/su...>, accesat 04.01.2025
 8. <https://digital-strategy.ec.europa.eu/ro/library...>, accesat 04.01.2025
 9. <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro...>, accesat 05.01.2025
 10. <https://www.europarl.europa.eu/topics/ro/arti...>, accesat 05.01.2025
 11. Uniunea Europeană – Ce este și ce face. Comisia Europeană Direcția Generală Comunicare Redactare și comunicare țintită Rue de la Loi/Wetstraat 561049, Bruxelles Belgia, 2022.
-